

Μπακούνιν: Η ζωή πρυτανεύει στη σκέψη και καθορίζει τη βούληση

Ο Ρώσος θεωρητικός του αναρχισμού Μιχαήλ Μπακούνιν γράφει σχετικά με τον Ταξικό Πόλεμο σε ένα απόσπασμα του 1870

Εκτός από τον Προυντόν και τον Μ. Λουί Μπλαν σχεδόν όλοι οι ιστορικοί της επανάστασης του 1848 και του πραξικοπήματος του Δεκεμβρίου του 1851, καθώς και οι μεγαλύτεροι συγγραφείς του αστικού ριζοσπαστισμού, οι Βικτόρ Ουγκό, οι Κινό, κλπ. έχουν σχολιάσει ευρέως το έγκλημα και τους εγκληματίες του Δεκεμβρίου· αλλά δεν έχουν ποτέ καταδεχτεί να θίξουν το έγκλημα και τους εγκληματίες του Ιουνίου. Και παρόλα αυτά είναι τόσο προφανές ότι ο Δεκέμβριος δεν ήταν τίποτε άλλο παρά η μοιραία συνέπεια του Ιουνίου και η επανάληψή του σε μεγάλη κλίμακα.

Γιατί αυτή η σιωπή για τον Ιούνιο; Είναι επειδή οι εγκληματίες του Ιουνίου είναι αστοί δημοκράτες με τους οποίους οι παραπάνω συγγραφείς, ηθικά, περισσότερο ή λιγότερο είναι συνένοχοι; Συνένοχοι στις αρχές τους και ως εκ τούτου έμμεσα συνένοχοι στις πράξεις τους. Αυτός ο λόγος είναι πιθανός, αλλά υπάρχει ακόμη ένας. Το έγκλημα του Ιουνίου χτύπησε τους εργάτες μόνο, επαναστάτες σοσιαλιστές, κατά συνέπεια ξένους προς την τάξη και φυσικούς εχθρούς των αρχών που όλοι αυτοί οι αξιότιμοι συγγραφείς αντιπροσωπεύουν. Το έγκλημα του Δεκεμβρίου επιτέθηκε και απέλασε χιλιάδες αστούς δημοκράτες, κοινωνικά αδέρφια αυτών των αξιότιμων συγγραφέων και των πολιτικών ομοθρήσκων τους. Άλλωστε, αυτοί οι ίδιοι υπήρξαν τα θύματά τους. Εξ ου και οι ακραίες ευαισθησίες τους στα εγκλήματα του Δεκεμβρίου, και η αδιαφορία τους για εκείνα του Ιουνίου.

Ένας γενικός κανόνας: Ένας αστός, όσο κόκκινος δημοκράτης κι αν είναι, θα επηρεαστεί, διεγερθεί και χτυπηθεί πολύ πιο έντονα από μια αναποδιά που συνέβει σε έναν άλλο αστό ακόμη και τρελό ιμπεριαλιστή από ό,τι από την ατυχία ενός εργάτη, ενός ανθρώπου του λαού. Υπάρχει αναμφίβολα μια μεγάλη αδικία σε αυτή τη διαφορά, αλλά η αδικία δεν είναι εκ προμελέτης. Είναι ενστικτώδης. Προκύπτει από τις συνθήκες και τις συνήθειες της ζωής που ασκούν πολύ μεγαλύτερη επιρροή στους ανθρώπους από ό,τι οι ιδέες και οι πολιτικές τους πεποιθήσεις. Οι συνθήκες και οι συνήθειες, οι ιδιαίτεροι τρόποι ζωής τους, ανάπτυξης, σκέψης και δράσης· όλες οι κοινωνικές τους σχέσεις τόσο πολυσχιδείς και ποικιλόμορφες, και όμως τακτικά συγκλίνουν προς τον ίδιο στόχο· όλη αυτή η ποικιλομορφία του ενδιαφέροντος που εκφράζει κοινές κοινωνικές φιλοδοξίες και αποτελούν τη ζωή του αστικού κόσμου, ορίζουν μεταξύ αυτών που ανήκουν σε αυτόν τον κόσμο μια αλληλεγγύη απείρως πιο πραγματική, πιο βαθιά, και αναμφισβήτητα πιο ειλικρινής από οποιαδήποτε άλλη που μπορεί να προκύψει ανάμεσα σε ένα τμήμα της αστικής τάξης και των εργατών. Καμία διαφορά στις πολιτικές απόψεις δεν είναι αρκετή για να ξεπεραστεί η αστική κοινότητα συμφερόντων. Καμία φαινομενική συμφωνία πολιτικών απόψεων δεν είναι αρκετή να ξεπεράσει τον ανταγωνισμό των συμφερόντων που χωρίζουν την αστική τάξη από τους εργάτες. Η κοινότητα πεποιθήσεων και ιδεών είναι και πρέπει πάντα να είναι δευτερεύουσα σε μια κοινότητα ταξικών συμφερόντων και προκαταλήψεων

Η ζωή πρυτανεύει στη σκέψη και καθορίζει τη βούληση. Αυτή είναι μια αλήθεια που ποτέ δεν θα πρέπει να χάνουμε από τα μάτια μας όταν θέλουμε να καταλάβουμε οτιδήποτε σχετικά με τα κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα. Αν θέλουμε να δημιουργήσουμε μια ειλικρινή και πλήρη κοινότητα σκέψης και βούλησης μεταξύ των ανθρώπων, θα πρέπει να βρεθούμε σε παρόμοιες συνθήκες ζωής, ή σε μια κοινότητα συμφερόντων. Και καθώς υπάρχει, από τις ίδιες τις συνθήκες της αντίστοιχης ύπαρξής τους, μια άβυσσος μεταξύ του αστικού κόσμου και του κόσμου των εργατών,—ο ένας είναι ο κόσμος που εκμεταλλεύεται, ο άλλος ο κόσμος των θυματοποιημένων και εκμεταλλευόμενων καταλήγω στο συμπέρασμα ότι αν ένας άνθρωπος που γεννήθηκε και μεγάλωσε στο αστικό περιβάλλον επιθυμεί να γίνει ειλικρινά και ανεπιφύλακτα φίλος και αδελφός των εργατών πρέπει να αποκηρύξει όλες τις συνθήκες της παρελθούσης ύπαρξής του και να ξεπεράσει όλες τις αστικές συνθήειές του. Πρέπει να διακόψει τις σχέσεις συναισθήματος με τον αστικό κόσμο, τη ματαιοδοξία και φιλοδοξία του. Πρέπει να

γυρίσει την πλάτη του σε αυτόν και να γίνει εχθρός του· να κηρύξει ένα ασυμβίβαστο πόλεμο· και να ριχτεί ολόψυχα στον κόσμο και την υπόθεση των εργατών.

Αν το πάθος του για δικαιοσύνη είναι πολύ αδύναμο να τον εμπνεύσει για μια τέτοια απόφαση και τόλμη, ας μην κοροιδεύει τον εαυτό του και ας μην κοροιδεύει τους εργάτες. Ποτέ δεν θα γίνει φίλος τους και σε κάθε κρίση πρέπει να αποδείξει τον εχθρό τους. Οι αφηρημένες σκέψεις του, τα όνειρά του της δικαιοσύνης θα τον επηρεάσουν εύκολα σε ώρες ήρεμου συλλογισμού όταν τίποτα δεν θα ξεσηκώνει τον εκμεταλλευόμενο κόσμο. Αλλά ας έρθει η στιγμή του Αγώνα όπου η ένοπλη ανακωχή θα δώσει τη θέση της στην ασυμβίβαστη σύγκρουση, τα συμφέροντά του θα τον αναγκάσουν να υπηρετήσει στο στρατόπεδο των εκμεταλλευτών. Αυτό έχει συμβεί στους κάποτε φίλους μας. Θα συμβεί ξανά σε πολλούς καλούς δημοκράτες και σοσιαλιστές που δεν έχουν χάσει την προσήλωσή τους στον αστικό κόσμο.

Τα κοινωνικά μίσση είναι σαν τα θρησκευτικά μίσση. Είναι έντονα και βαθιά. Δεν είναι ρηχά σαν το πολιτικό μίσος. Το γεγονός αυτό εξηγεί την ανοχή που επέδειξαν οι αστοί δημοκράτες στους Βοναπαρτιστές. Εξηγεί επίσης την υπερβολική αυστηρότητά τους εναντίον των σοσιαλιστών επαναστατών. Απεχθάνονται τους πρώτους πολύ λιγότερο από ό,τι τους δεύτερους, λόγω της πίεσης των οικονομικών συμφερόντων. Κατά συνέπεια θα ενωθούν με τους Βοναπαρτιστές για να σχηματίσουν μια κοινή αντίδραση ενάντια στις καταπιεσμένες μάζες.

Μετάφραση: Αιχμή